

2.1.8. Implementering af direktivet i dansk ret

Hovedparten af direktivet gennemføres i dansk ret i form af en lov om tjenesteydelser, som er planlagt til fremsættelse af økonomi- og erhvervsministeren i folketingssamlingen 2008-2009. Direktivets kapitel III om etableringsfrihed for tjenesteydere er relevant i relation til ophavsrettigheder for så vidt angår ophavsretslovens godkendelsesordninger for forvaltningsselskaber jævnfør afsnit 2.2.1. Direktivets kapitel IV om fri bevægelighed for tjenesteydelser i relation til forvaltningsselskabernes administration af ophavsrettigheder behandles i afsnit 2.2.2.

2.2. Direktivets betydning for ophavsretsloven

2.2.1. Direktivets bestemmelser om etableringsfrihed for tjenesteydere

I henhold til ophavsretsloven skal organisationer, der på vegne af rettighedshaverne forvalter disses ophavsrettigheder, godkendes af Kulturministeriet, jf. §§ 38, stk. 5, 39, stk. 2, 50, stk. 4, 68, stk. 2 og 75a, stk. 1. Eksempler på sådanne organisationer er KO-DA, der er godkendt til at forvalte rettighederne til offentlig fremførelse af musikværker på vegne af komponister, sangskrivere og musikforlæggere, Gramex, der er godkendt til at opkræve vederlag for offentlig fremførelse på vegne af udøvende kunstnere og Copydan-foreningerne, der forvalter ophavsrettigheder på en række forskellige områder på vegne af alle grupper af rettighedshavere.

Baggrunden for disse godkendelsesordninger er navnlig hensynet til brugerne af ophavsretligt beskyttede værker. Når det for eksempel drejer sig om brug af musik i butikker, fitnesscentre, radio- og tv-stationer m.v. er det vigtigt, at brugerne så enkelt og ubureaukratisk som muligt kan klarere de nødvendige rettigheder.

Som led i gennemførelsen af servicedirektivets bestemmelser om etableringsfrihed er tilladelsesordningerne i ophavsretsloven blevet gennemgået med henblik på en vurdering af, om disse er i overensstemmelse med direktivet.

Det er Kulturministeriets vurdering, at det, med henblik på at sikre korrekt implementering af servicedirektivets regler i ophavsretsloven, er nødvendigt at indføre en hjemmel for kulturministeren til at fastsætte nærmere regler om sagsbehandlingen af de i lovens §§ 38, stk. 5, 39, stk. 2, 50, stk. 4, 68, stk. 2 og 75a, stk. 1, nævnte godkendelsesordninger.

2.2.2. Direktivets bestemmelser om fri bevægelighed for tjenesteydelser

Service-direktivets kapitel IV om fri bevægelighed for tjenesteydelser skal gøre det lettere at levere tjenesteydelser midlertidigt på tværs af grænserne i EU. Formålet er at reducere hindringer for, at tjenesteydere kan levere tjenesteydelser i andre medlemsstater end der, hvor de er etableret. For at opnå dette, indføres i direktivets artikel 16 et princip om fri udveksling af tjenesteydelser. Herved indskrænkes de krav, som medlemsstaterne må håndhæve over for tjenesteydere, der agerer midlertidigt på deres område.

Det følger af direktivets artikel 17, nr. 11, at ophavsrettigheder er undtaget fra princippet om fri udveksling af tjenesteydelser.

Det bemærkes, at Generaldirektoratet for Indre Marked og Tjenesteydelser har udarbejdet en håndbog i gennemførelsen af servicedirektivet, hvorefter fremgår et fortolkningsbidrag til direktivets bestemmelser. Det fremgår af håndbogen, at: »Undtagelsen i artikel 17, nr. 11, om intellektuelle rettigheder dækker rettighederne som sådan (rettighedens eksistens, anvendelsesområde og undtagelser, varighed osv.) til gengæld vedrører den ikke virksomhed, som er knyttet til forvaltningen af sådanne rettigheder, f.eks. opkrævnings-selskaber eller patentagenter.« Det bemærkes videre, at det af indledningen til håndbogen fremgår, at dens indhold ikke er bindende for Europa-Kommissionen.

Det er kulturministeriets opfattelse, at håndbogens betragtning ikke kan finde støtte i de forhandlinger, der lå til grund for servicedirektivet. Kulturministeriet henviser endvidere til, at infosoc-direktivet forudsætter kollektiv beskyttelse af rettigheder inden for den europæiske ophavsretslovgivning.

Eftersom en ophavsret ikke i sig selv udgør en service, kan ordlyden af artikel 17, nr. 11, ifølge Kulturministeriets vurdering, kun relateres til den service, der er forbundet med beskyttelsen af ophavsretten. Heraf følger, at de kollektive forvaltningsselskabers services i medfør af artikel 17, nr. 11, er undtaget fra artikel 16. Bestemmelserne om fri bevægelighed for tjenesteydelser ses i lyset heraf ikke at føre til ændringer af ophavsretsloven.

Spørgsmålet om omfanget af undtagelsen i art. 17, nr. 11 har været drøftet uformelt med en række andre EU-lande, herunder de nordiske lande. Det følger af drøftelserne, at tilsvarende overvejelser gøres i de fleste EU-lande, herunder i de nordiske lande.